

SZEGEDI KISTÉRSÉGI

MEGJELENIK A SZEGED ÉS TÉRSÉGE TERÜLETFEJLESZTÉSI ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEIN

ALGYÓ • BORDÁNY • DESZK • DÓC • DOMASZÉK • FORRÁSKÚT • KÜBEKHÁZA • RÖSZKE
SÁNDORFALVA • SZATYMAZ • SZEGED • TISZASZIGET • ÚJSZENTIVÁN • ÜLLÉS • ZSOMBÓ

KISTELEPÜLÉSEK FELLÉGEZHETNEK NAGY TURISZTIKAI ATTRAKCIÓI MAJD A TELEPÜLÉSEK

Rétesfesztivál, Ope-
rettfalu, Böllérnap,
Zöldsfesztivál. Ezek
az események jó alkal-
mak arra, hogy híret
vigyék a településnek.

Az M43-as nagy lehető-
sége lesz a Dél-alföldi
régióknak: javul az élet-
minőség, biztonság-
sabb lesz a közlekedés,
fejlődik a gazdaság.

**KÖZÖS FELADAT ELLÁTÁS
– EREDMÉNYESEBB MŰKÖDÉS**
Bővültek, magasabb színvonalúak let-
tek a szolgáltatások és sikeres pályáza-
tokat nyújtott be, amelyekből a telepü-
lések fejlődtek.

SZÓRAKOZÁS

2. oldal

FEJLESZTÉSEK

2. oldal

INTERJÚ

2. oldal

Interjú

21. SZÁZADI ISKOLA ÉPÜL ALGYÓN

AZ INTÉZMÉNY ÚJ KÖZPONTJA LESZ A TELEPÜLÉSNEK

Több mint 1 milliárd forintért épül fel Algyő vadonatúj iskolája, amelyben 16 tanterem, speciális szaktantermek, többfunkciós tornacsarnok, multifunkcionális terek és étterem kap majd helyet. Az új épület alapkövét október 2-án, a Falunap keretében rakták le. Az eseményen jelen volt Varga Zoltán önkormányzati miniszter, Botka László, Szeged polgármestere, a Szegedi Kistérség elnöke, a térség országgyűlési képviselője, valamint a környékbeli települések polgármesterei

Deszki Általános Iskola

Algyón évek óta konszenzus volt abban a kérdésben, hogy a településnek szüksége van egy új iskolára, mondta Botka László országgyűlési képviselő az ünnepségen. Ez azt mutatja, hogy az itt lakók bíznak a település jövőjében, hiszen aki iskolát épít, az hosszú távra tervez. Az elmúlt 12 év, mióta Algyő Szegedtől elválva önállóan intézi ügyeit, egy sikertörténet, mondta a képviselő. Azonban az algyőiek azt is megértették, hogy a szabadság, a függetlenség kéz a kézben jár a felelősséggel. Az önállósággal, szabadsággal az a közösség tud élni, amelynek minden tagja megérti, nagyon fontos, hogy legyenek közös célok és ezekért a közös célokért össze kell fogni. Erre az összefogásra ez a település képes volt, tette hozzá Botka László.

A Szegedi kistérségében a legfontosabb erőforrás a tudás. Éppen ezért erre a területre jelentős pénzeket költenek, mind saját, mind uniós forrásból a települések. Botka László hangsúlyozta, akkor lehetnek az itt élők sikeresek, ha a felnövekvő nemzedék valóban a 21. század Európájában hasznosítható, versenyképes tudással és az élethoz-

szig való tanulás képességével bírnak. Az ehhez szükséges szakmai tudás a kistérség iskoláiban megvan, kiválóan felkészült pedagógusok tanítják a gyerekeket. Ám elengedhetetlen a tudás megszerzéséhez, hogy 21. századi feltételek legyenek az oktatási épületekben és eszközökben is. Ezért született meg a döntés a nagyszabású iskola felújítási és építési programról, amelynek keretében Algyőn és Sándorfalván vadonatúj iskola épül, Deszken, Bordányban, Röszkén, valamint Szegeden pedig felújítanak oktatási intézményeket. Szegeden az elmúlt években már elkezdődött az iskolák felújítása, több mint 80 épület újult meg. Ez a leghasznosabb beruházás a jövőbe, tette hozzá a politikus.

A településnek szüksége van az iskolára, ezt emelte ki köszöntőjében Piri József polgármester is. Olyan iskolára, amely itt tartja a gyerekeket, arra csábítja a szülőket, hogy ne vigyék el máshová iskoláskorú fiúkat, lányukat, hanem járással az algyői iskolába. Azonban nem csak egy iskola épül Algyőn, hanem egy olyan hely, amely központja lesz a településnek. Egy olyan multifunkcionális

hely, amely kiszolgálja az oktatást, a rendezvényszervezést, a sportolási igényeket. A beruházás értéke megközelíti a 1,5 milliárd forintot. Ebből 200 millió forint a támogatás, a többit saját erőből teremti elő a település. Algyő szerencsés helyzetben van, hisz az iparüzési adóból jelentős bevételei vannak, amelyből ilyen nagyságú beruházást is meg tudnak valósítani, mondta a polgármester. Az iskolára azért is szükség van, mert Algyőn az utóbbi időszakban folyamatosan emelkedik a gyereklétszám, a bölcsődébe már egy plusz konténerépületet kellett beállítani, hogy elférjenek a gyerekek. Ráadásul több olyan más beruházás, út- és kerékpárt épült, amely vonzóvá teheti a települést sokak számára.

A településnek több szempontból is nagy szüksége van az új iskolára. Jelenleg az oktatás három épületben folyik, és negyedik helyen tartják a testnevelési órákat, mondta Iván Zsuzsanna, az iskola igazgatónöje. Ezt az áldatlan állapotot szünteti meg az új iskola, ahol minden egy helyen lesz majd. Nagyon fontos, hogy az alsósok és a felsősök egy épületben legyenek, mivel így egymásnak mintául tudnak szolgálni. Amikor megkérdezték a gyerekeket, hogy ők milyen iskolát terveznének maguknak, a legtöbben elsőként az aulát említették, mivel egy ilyen közösségi térre nagy szükség van. Az igazgatónő szintén fontosnak tartja a közösségi teret, mivel annak segítségével a gyerekek jobban megismerhetik egymás munkáját, teljesítményét, valamint még több közösségi rendezvényt tarthatnak majd. Egy másik nagy vágya is teljesül a pedagógusoknak akkor, ha felépül az iskola. Jelenleg a

Az iskola tervezését a Pécsépterv Kft. végezte. Vezető tervezője, Köves András elmondta, egy olyan épületet álmodtak meg, amely beleillik a

környezetébe és betölti azt a többes funkciót, amelyre kitalálták. Azaz az oktatás mellett helyet adjon közösségi, sport és egyéb falusi eseményeknek. Mivel az algyői iskolában kiemelkedő környezet- és természetvédelmi oktatás folyik, így külön figyelték arra a tervezés során, hogy több természetes anyagot használjanak. Kövesdi elmondta, mind funkcióját, mind mértét tekintve a település legmeghatározóbb épülete lesz majd az iskola.

számítástechnikai termet kivéve nincs megfelelő szaktanterem, de ez a helyzet is megváltozik az új épületben. Iván Zsuzsanna elmondta, hogy a megfelelő színvonalú körülményeknek köszönhetően további emeltszintű tárgyakat vezessenek be, például idegen nyelvet, számítástechnikát. Eddig a testnevelést oktatták emelt szinten, amelynek a személyi és tartalmi feltételei megvoltak, azonban az infrastruktúra hiányzott. Most ez is megváltozik, hisz az iskola mellé egy korszerű tornacsarnok is épül.

Botka László
Szeged város polgármestere

A megépítendő általános iskola fontosabb helyiségei: 16 tanterem szertárakkal, csoportszobák, rajz-, ének zene és technika szaktanterem, számítástechnikai és nyelvi laborok, természetismereti előadó szertárakkal, C típusú tornacsarnok öltözőkkel, aula, könyvtár, igazgatási és kiszolgáló helyiségek, tanári szoba, stb.

A koncepció szerint 2 különálló, kedvező tájolású osztálytermetek magában foglaló szárnyban helyezkedne el az alsó és felső tagozat. A tornatermi blokk elhelyezésekor fontos szempont volt, hogy a bejáratához a lehető legközelebb legyen, tekintettel arra, hogy működésekor rendszeresen használják majd külsősök is, azaz olyanok, akik nem az iskola tanulóit (többfunkciós tér). Ez az oka, hogy a csarnok kiszolgáló egységei is a portánál csatlakoznak majd az intézmény közlekedési rendszeréhez. A nagy tégelyű ebédlő a földszinti aulából nyílik majd, az épület

centrumában helyezkedik el. A mellé telepített melegítő konyha tervezett elhelyezésével az egység gazdasági kiszolgálása megoldható lesz a kiszolgáló útról, a főbejárat homlokzatától elhúzva.

Az új iskolát energetikai szempontból felettebb gazdaságossá teszi, hogy termálhővel lesz ellátva, ami a fenntartási és üzemeltetési költségeket jelentősen fogja csökkenteni, ez a költségmegtakarítás mellett környezetvédelmi szempontból is előrelépés. Az olcsóbb fenntarthatóság mellett a beruházás célja a magasabb komfortfokozat elérése által lehetővé váló hatékonyabb munkavégzés és tanulás. A projekt célja egy modern és racionálisan kialakított tanulási környezet megteremtése. Ennek részeként az új épületbe a régi, elavult tantermi bútorok helyett az új iskolai berendezés kerül, továbbá a tornatermi eszközök és irodák bútorzata is megújul. Az épület teljes egészében akadálymentes lesz.

Deszki Általános Iskola

Deszki Általános Iskola

Deszki Általános Iskola látványterv

Interjú

KÖZÖS FELADAT ELLÁTÁS - EREDMÉNYESEBB MŰKÖDÉS

FEJLŐDŐ SZOCIÁLIS ELLÁTÁS ÉS OKTATÁS A KISTÉRSÉGBEN

A Szegedi Kistérség Többcélú Társulását 2004. júliusában alapította Szeged és 11 környékbeli település. Az eltelt időszakban bebizonyosodott, érdemes volt létrehozni a társulást, mivel jelentős hasznot hozott a településeknek, bővültek, magasabb színvonalúak lettek a különféle szolgáltatások és sikeres pályázatokat nyújtott be, amelyekből a települések fejlődtek. Az eredményekről, a tervekről és a lehetőségekről Ratkai Imrét, a Társulás ügyvezető igazgatóját kérdeztük.

Deszki iskola

Azt gondolom, először azt kellene elmagyarázni az olvasóknak, hogy mi is az a Szegedi Kistérség Többcélú Társulás!

Ez nem egy települések fölött álló szervezet, hanem a települések mellett, azokkal való együttműködésre, azok segítésére jött létre. Az önkormányzatok természetesen továbbra is önállóak, de bizonyos feladataikkal kapcsolatban úgy döntöttek, hogy azt közösen, a kistérségen belül valósítják meg. Ennek a döntésnek több oka is van. Egyrészt van egy optimális üzem, amely azt

A 12 település mit nyert azzal, hogy csatlakozott a Társuláshoz?

Több olyan szolgáltatást kapnak az itt élők, amelyet egyedül az adott település nem tudna biztosítani a lakóinak. Emellett jelentős pénzüsségeket is megtakarítanak, mivel az állam kiegészítő forrásokat biztosít a feladatok ellátására és emiatt nekik ez kevesebbe kerül.

A Társulás milyen szolgáltatásokat lát el?

Több mint 5,5 mil-

liárd forint. Az állam ez évben is többletforrásokat biztosít számunkra. Ez az összeg 607 millió forint, amivel a kistérségi intézményrendszert ismeri el.

Az egységes iskolarendszerünkben, amelybe bölcsőde, óvoda, általános és középiskola tartozik, 413 közalkalmazott dolgozik, és mintegy 3200 gyereket tanítanak. Régebben a kistérség településeiről több mint 400 gyereket vittek a szüleik a szegedi iskolákba. Ez elsősorban az oktatás minősége miatt volt, hiányoztak az idegen nyelvi és az informatikai képzés megfelelő feltételei. A kistérségi iskolarendszer pedagógiai programját úgy alakítottuk ki, hogy az iskola mellett létrehoztunk egy nyelvvizsga központot, 7. osztályban kötelező a próba nyelvvizsga, ami ingyen van. Aki ezen megfelel, annak 8.-ban féláron teheti le a vizsgáját. A középiskolában a nyelvi programunkat úgy alakítottuk ki, hogy van egy nyelvi előkészítő 0. évfolyam, amely során intenzív nyelvi képzés van, a többi tantárgynak csak a szinten tartása történik. Így biztosítani tudjuk, hogy érettségire minden gyerek közép, vagy felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezzen.

képzési rendszert alakítottunk ki a pedagógusok részére, valamint létrehoztuk a szakmai munkaközösségeket. A rendszer lényege, hogy a pedagógusok szakmailag felkészültebbek, eredményesebbek legyenek. A tanulók tudását és felkészültségét pedig a rendszeres kompetenciamérésekkel vizsgáljuk és ha szükséges, akkor változtatunk a pedagógia programokon.

Milyen fejlesztéseket sikerült eddig megvalósítani?

Régebben több településen nem voltak meg a feltételei a megfelelő működési feltételei a szociális intézményeknek. Az utóbbi időben jelentős változtatásokat hajtottunk végre. Kiterjesztettük az egyedülálló idősok részére a jelzőrendszert, fejlesztettük a házi segítségnyújtást, valamint megszerveztük az idősok klubjait. A munka minőségét azzal tudjuk emelni, hogy a szociális szolgáltató központban meglévő szakmai tudást kiterjesztjük a településekre. Ezáltal már most is sikerült javítani az ellátás színvonalán.

Újszentiván és Tiszasziget közötti szociális ellátó központ rekonstrukciójára is benyújtottuk a pályázatunkat, remélem hamarosan elkezdődhet ez a munka is. Szegeden a Kálvária sugárúti ingatlan újítjuk fel, Domaszéken a bölcsődét bővítjük, de Szatymazon is lesznek fejlesztések.

Tiszaszigeti iskola

Újszentiváni iskola

liárd forint a költségvetésünk és jelenleg 950 közalkalmazott dolgozik az intézményeinkben. Április 1-től pedig további 200 orvos látja el a felnőtt és a gyermekorvosi ügyeletet a településeken. Vannak védőnők a rendszerben, van bölcsődénk, óvodánk, vannak általános iskoláink és középiskolánk. Emellett üzemeltetjük a szociálisellátó szolgálatot. Ennek keretében van házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, hajléktalan ellátás. Üzemeltetjük a családok átmeneti szállását, a gyerekek átmeneti otthonát és emellett van négy szociális otthonunk is. Tehát igen széles körrel foglalkozik a Többcélú

liárd forint a költségvetésünk és jelenleg 950 közalkalmazott dolgozik az intézményeinkben. Április 1-től pedig további 200 orvos látja el a felnőtt és a gyermekorvosi ügyeletet a településeken. Vannak védőnők a rendszerben, van bölcsődénk, óvodánk, vannak általános iskoláink és középiskolánk. Emellett üzemeltetjük a szociálisellátó szolgálatot. Ennek keretében van házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, hajléktalan ellátás. Üzemeltetjük a családok átmeneti szállását, a gyerekek átmeneti otthonát és emellett van négy szociális otthonunk is. Tehát igen széles körrel foglalkozik a Többcélú

Fejlesztések

FELLÉLEGEZHEZNEK MAJD A TELEPÜLÉSEK

Románia és Bulgária uniós csatlakozása óta a Dél-alföldi Régióra óriási gépjármű áradat zúdult. Éppen ezért elengedhetlenné vált, hogy megépüljön a településeket elkerülő autópálya, az M43-as.

Újhelyi István

Az autópálya alapkővét 2008. július 18-án tették le. Ezzel egy időben szinte azonnal megkezdődött az építkezés. Az első munkafolyamatok a régi 5-ös út mellett indultak, a 6,7 km hosszú szakasz a régi 5-ös úttól a 47-esig tart, és 12,8 milliárd forintba kerül. A második sza-

Újhelyi István

kasz az algyői gázmezőn halad át, ennek keretében épül meg majd az új Tisza-híd is. A szakasz összesen 26,8 km hosszú, és 26,8 milliárd a költségvetése.

A 3. szakasz Marosleletől Makóiig tart, mely 16,2 km, s 17,5 milliárd forintba kerül.

A kivitelezők megfeszített erővel dolgoznak, műszaki okokból az egyik szakaszon mégis csúszásban vannak.

Újhelyi István államtitkár, országgyűlési képviselő folyamatosan figyelemmel kíséri a munkálatokat. Ennek az az oka, mondta a politikus, hogy körzetemben több tízezer embert érint a megépülő au-

Újhelyi István

tópálya, hisz így nagymértékben csökken majd a forgalom többek között Deszken, Szőregen és Újszegeden, de a belvárosban is. Ezzel pedig az itt élők életminősége, biztonsága jelentősen javul majd. Az M43-as autópálya mindenképp nagy előrelépés lesz a Dél-alföldi régióban.

Én is rendszeresen járok a Makai úton, érzékelem az óriási forgalmat és tudom,

óriási szükség van az út megépülésére. A napokban ismét kint jártam az épülő új Tisza-hídnál és örömmel láttam, hogy gőzerővel zajlik a munka. Keményen megküzdöttem a kormányon belül, hogy az M5-ös autópálya után az új autópálya a Tisza híddal megvalósuljon, így már magam is vágom a centit a használatba vételig.

AZ ÚJ TISZA-HÍD ADATAI:

Ártéri hidak hossza	234 m (+54 m)
Mederhíd hossza	372 m
A híd hossza	661,20 m
Ártéri hidak szélessége	29,94
A híd összfelülete	19500 m ²
Ártéri hidak szerkezeti magassága	4 m
Mederhíd szerkezeti magassága	4-6m
Pilon magassága	22 m

Fejlesztések

MEGÚJULT AZ EGÉSZSÉGHÁZ ÉS AZ ISKOLA SZATYMAZON

Szatymaz két fontos közintézménye is megújult az elmúlt hónapok munkája nyomán, az egészségház és az iskola avatónepségét október 10-én tartották. Az épületek átalakítására összesen mintegy 120 millió forint támogatást nyert az önkormányzat, illetve az iskolát működtető Szegedi Kistérségi Többcélú Társulása.

Szatymazi iskola

Dr. Kormányos László, polgármester az egészségház átadásán megemlíttette, hogy a rekonstrukciója két nyertes pályázatnak köszönhető. A járóbeteg és fogorvosi ellátás helyiségeinek akadálymentesítésére korábban megnyert csaknem 10 millió forintos beruházás kivitelezésére halasztást kértek, hogy a háziorvosi rendelők épületének felújítására, és fertőző váró kialakítására

ugyancsak az Európai Uniótól és a Magyar államtól kapott mintegy 30 millió forintot egyszerre használhassák fel, egyszer kelljen felvonulni a munkaterületre.

- Hát nem volt egyszerű – sóhajtott fel a polgármester arra kérdésre, hogy a felújítás alatt hogy tudták megoldani az orvosi ellátást. - Mindannyian a végső célt láttuk lebegni magunk előtt, azt, hogy 3 hónap múlva egy megújult egészségháza tudjanak a betegek és az itt dolgozók visszaköltözni. Kelltt hozzá mindenkinek a nagy fokú türelme, azoknak az intézményeknek is, akik arra az időre fogadták a rendelők átköltözését és természetesen a doktoroknak, asszisztenseknek és a szatymazi betegeknél is, akik ebben a körzetben vannak.

- Kívülről is modern szép, belül tágas, mintha megnőttek volna a terek – mondta az épület bejárásán az egyik ide járó páciens, megemlíttte, hogy a betegek gyógyulásához is hozzá fog járulni ez a kulturált környezet.

Gera Anna, a Mozgáskorlátozottak Szatymazi Egyesületének elnöke az ünnepségen köszönetét fejezte ki az akadálymentesítésért: Nagyon régi vágyunk és kérésünk volt, hogy mi is be

tudjunk jutni az orvosi rendelőbe. Igazán nagyon örülünk, hogy mi ugyanazt elérhetjük, mint egészséges embertársaink. Már nincs akadály, bejuthatunk orvosi rendelőbe, iskolába, művelődési házba, örömmel mondom, hogy Szatymaz közösségben már nagyon kevés olyan épület van, amibe ne tudnánk bejutni.

Dr. Bandl Erzsébet, 1988 óta itt dolgozó fogorvos szerint Szatymaz lakossága nagyon megérdemelte ezt a szép épületet, ahol minden olyan, mint amilyenek a 21. században kellene lenni. Mezeiné Bérczy Sarolta védőnő az új bútoroknak is örül, amelyek beszerzésére a képviselő-testület 3 millió forintot szavazott meg. - Az irattár sokkal jobb lett, kényelmesebben el tudunk pakolni az új bútorokba, a penlázók is teljesen újak.

A község felújított iskolájának avatónepségét is ezen a napon tartották. Arató Gergely, az Oktatási és Kulturális minisztérium államtitkára beszédében gratulált Szatymaznak és a szegedi kistérségnek, hogy megtalálta az együttműködésben rejlő előnyöket. - Aki iskolát, óvodát épít, az a jövőt építi – mondta. - A kistérség nagyon sok vitát vált ki, nehéz megszokni az együttműködés új formáját, a sikeres

Szatymazi iskola

kistérségek, a bennük működő települések fejlődése azonban mutatja, hogy a kistérség egyben lehetőség is az olykor szűkös működési, fejlesztési források leghatékonyabb kihasználására.

A szatymazi iskola Petőfi ut-

cai főépületében a beruházás során a tetőtérben két új tantermet alakítottak ki, a régi ebédlőben ugyancsak két új terem készült el az alsósok számára, akik elhagyhatták a falu szélén lévő, oktatási célra alkalmatlan épületet. A felújítás több mint 90 millió forintos összkiállítással, az Európai Unió és a Magyar Állam 81 millió forintos támogatásával valósult meg.

K.A.

Szatymazi iskola

Szórakozás

KISTELEPÜLÉSEK NAGY TURISZTIKAI ATTRAKCIÓI

Híressé és országosan ismertté tehet egy települést egy jól szervezett fesztivál. Tudják ezt Újszentivánon, Szatymazon, Kübekháza és Domaszéken is. Körbenéztünk. Kistérségi fesztiválmustra.

Újszentiváni rétesfesztivál

-Már sütöttem rétest, de nem annyira sikerült – mondta nevetve Balogh Istvánné, aki egyébként elmondása szerint rétesben olyan, mint Gombóc Artúr a csokoládében. Mindenféle-fajta rétest szeret, legyen az túrós, almás, diós vagy meggyes. Újszentivánon esküsznek arra, hogy messze s távol az ő falujukban élő vállalkozó készíti a legfinomabb házi húzott rétest. Innen is pattant ki az ötlet 2008-ban, hogy rendezzenek rétesfesztivált. És bejött!

ÚJSZENTIVÁNON SÜTIK MEG A VILÁG LEGHOSSZABB RÉTESÉT

Tavaly több mint 10 ezren látogattak el az első újszentiváni rétesfesztiválra. - A rendezvénynek április első hétfé-

je a fix időpontja. Azért választottuk ezt, mert akkor indul a fesztiválszezon, s nem keresszük más eseményt egymást – adott magyarázatot a dátumra az újszentiváni alpolgármester asszony. Hogy mi az igazi specialitása az újszentiváni rétesfesztiválnak? Az, hogy helyben húzzák és sütik az 500 éves gyökerű magyar süteményt. Az már más kérdés, hogy ki mire esküszik. Van, aki állítja: csak zsírral lehet jó rétest készíteni. A látogatót azonban csak egy dolog érdekli, finom legyen a rétes. Ezt garantálják a szervezők. Az ínycsemegek pedig a hagyományos rétesek mellett kóstolhatnak ribizlis, gesztenyés, spenótos, kolbászos, puliszkás vagy akár szalonmás rétest is. Ilyenkor versenyt is rendeznek, amire

nem csupán az országból, de a határon túlról is érkeznek. Legutóbb több mint húsz csapat nevezett be a réteskészítő vetélkedőbe, jöttek Szlovákiából, Romániából és Szerbiából is. - Azt tervezzük, hogy megsütjük a világ leghosszabb rétesét, de ahhoz, hogy ezt a rekordot fel tudjuk állítani, még ki kell találni a technikát – avatott be a jövőbeli elképzelésekbe Balogh Istvánné, aki szerint az a legfontosabb, hogy „a hozzánk érkezők hírlunket vizsik szerte az országban és világban.”

A SZATYMAZI BARACKNAK MESSZE FÖLDÖN NINCS PÁRJA

A szatymazi baracknak már országos híre. Mondják, hogy messze földön nincs párja. A legendárium szerint a szatymazi őszibarack egy helybeli családnak, a Frankoknak köszönheti a hírnevét. Az

Kübekházi operettfalu

1930-as években ugyanis ők hozták be Amerikából, és honosították meg a Ford nevű fajtát. Akkoriban csak ezt, illetve az úgynevezett Napsugár típusot lehetett kapni. Később, az ötvenes években a faluban építettek először ipari vágányt, így a környékbeli termelők Szatymazra vitték az összes portékát, majd onnan exportálták. A szatymazi barackját azóta is a legjobbak között tartják számon. Hogy mitől híres, mi kell a gyümölcsnek? Sok napsütés, kevés, de egyenletes csapadék, és természetesen a vidékre jel-

lemző homokos talaj. - Tizenhét évvel ezelőtt a helyi gazdakör kezdeményezésére, Somogyi György ötlete alapján jött létre az első őszibarack-fesztivál. Egészen pontosan az még csak inkább szakmai fórum volt, zöldség-gyümölcs kiállítással – mondta Kormányos László polgármester. Szatymaz első embere szerint az utóbbi pár esztendőben vált igazán hangulatosá a fesztivál, amelyet minden év július harmadik hétfőjén rendeznek meg. - A gasztronómia és a színes, kiegészítő program volt a kulcs: a vendégek megkóstolhatják a gyümölcsöket és különböző produkciókat láthatnak, főként helyi csoportok előadásában – magyarázta Kormányos László. A polgármester elmondta, hogy az országos fesztiválnaptárban is szerepel a szatymazi rendezvény, amely több száz érdeklődőt vonz.

KÜBEKHÁZI OPERETTFALU: OLYAN, MINT AZ ÉLETÜNK

Kübekháza lélekszáma immáron tíz éve minden július utolsó szombatján többszöröződik – ekkor rendezik meg ugyanis az 1650 lakosú faluban az operettgálát. - 1999-ben egy baráti beszélgetésen vetődött fel, hogy valamilyen meg kellene történni a szürke falusi hétköznapokat. Olyanban gondolkodtunk, Folytatás a 4. oldalon

Szatymazi terménykiállítás

Szórakozás

KISTELEPÜLÉSEK NAGY TURISZTIKAI ATTRAKCIÓI

Folytatás a 3. oldalról

ami máshol nincs. Miután végignéztük a kulturális palettát, úgy döntöttünk, hogy dalestet, operetteteket szervezünk – emlékezett vissza a kezdetekre Molnár Róbert. A kübekházi polgármester elmondta, hogy az első operettfalut – ami szerinte azóta is több, mint kulturális rendezvény, mert az eseménynek közösségépítő és – formáló szerepe van – kevesebb mint egymillió forintból szervezték meg, mégis ötezen vettek részt rajta. 2000-ben Molnár Róbert bekapogtatott az MTV akkori elnökéhez az első operettgála videofelvételével. A tévének annyira megtetszett a dolog,

hogy közvetítőkocsival vonult ki a helyszínre, felvette és leadta az estet. Ezzel már a második évben országos hírnévre tett szert a kübekházi operettfalut. Azóta saját gyártásban készítik a felvételeket. A 10. jubileumi gálaestéről készült filmet 12 tévétársaság vette át és tűzte műsorára. De a webkamerák és a szélessávú internethálózat azt is lehetővé teszi bárki számára, hogy élőben követhesse a világhálón a kübekházi eseményeket. Idén támogatói kártyák kibocsátásából és szponzori hozzájárulásokból fedezték a 7,5 millió forintos költségű gálát, amely a polgármester elmondása szerint hatezer vendégéjszakát generált a megyében.

Ami nem csoda, hiszen idén több mint 12 ezren látogattak ki az estre. – Mindig változtatunk a repertoáron, amelynek már presztízse van a magyar kulturális életben. Nemrégiben felhívott Kerényi Miklós Gábor, az Operettszínház vezetője, hogy jövőre ő szeretné rendezni a gálát. Ez nagy megtiszteltetés – mondta Molnár Róbert, akitől megtudtuk, hogy a 10 év alatt 32 ismert énekes lépett fel náluk, többek között Oszvald Marika, Pitti Katalin, Kovács Zsuzsa, Straub Dezső, Kalmár Magda és Kállai Bori. Ma már Németországból és Ausztriából is érkeznek szervezett csoportok a gálára. – Az operett olyan, mint az életünk. Vannak

Domaszéki traktorfelvonulás

benne kisebb-nagyobb problémák, de a végén minden jóra fordul – mondta végezetül Molnár Róbert.

ÚJABB ÉS ÚJABB ÉTELEK A DOMASZÉKI RÉPÁBÓL

Évtizedes múltra tekint vissza a domaszéki répa-fesztivál is, amit pár éve a falunapi vigassággal együtt rendeznek meg július harmadik hétvégéjén. Kispéter Géza polgármester elmondása szerint a domaszéki répa országos hírű, hiszen ott van és keresett minden nagyobb piacon. – A régi világban, amikor még lovaskocsival jártak, megnézegettek egymás felszereléseit a gazdák, ha összejöttek valahol. Ezt a hagyományt elevenítettük fel azzal, hogy a fesztivál nyitányaként 80-100 traktor és egyéb mezőgazdasági jármű vonul fel a falu-

ban. A visszajelzések szerint ez mindenkit érdekel, gyereket, felnőttet, nőt és férfit egyaránt. A terménykiállítás mellett versenyt is rendezünk a sárgarépa-ból készíthető ételekből – mondta a polgármester. Szerinte mindig lehet újabb és újabb ételeket kitalálni ebből a zöldségből, hiszen – ahogy fogalmazott – szakácskönyvet száz éve is írtak és most is írják. Megtudtuk, hogy a répa ételekből már készült egy receptkönyv is. A háromnapos fesztiválra naponta ezeröttszáz-an kétezren szoktak kilátogatni. A 2-2,5 millió forint költségű rendezvényre sztárvendégeket is hívnak. Fellépett itt már Aradszky László, Charlie és az örökifjú Komár László is. Kérdésünkre, mennyire kedveli a polgármester a répából készült ételeket, Kispéter Géza azt felelte: szívesen megkóstolja a különlegességeket.

Újszentiváni répa-fesztivál

Répatorta

Fejlesztések

JÖVŐ NYÁRRÁ TEMPLOMOT ÍGÉRTEK ÚJSZENTIVÁNNAK

KISS-RIGÓ LÁSZLÓ PUTNIK LÁZÁRRAL KÖZÖSEN HELYEZETT EL ALAPKÖVET

Újszentiván szeptemberi búcsúja alkalmából, ünnepi szentmise keretében közösen helyezte el a falu új templomának alapkövét Kiss-Rigó László megyéspüspök és Putnik Lázár polgármester. Ígéret hangzott el: a kiviteli terveknek megfelelően jövő nyárra már állhat Isten új, szentiváni háza.

Újszentiván katolikus búcsújának napján, szeptember 13-án a község új, katolikus templomának első, hivatalos tervbemutatójára és a létesítmény alapkövének letételére került sor – ünnepélyes keretek között. Kiderült: az alapkövének fémhengerébe az ilyenkor hagyományosan tárgyakat: pénzérméket, alapító okiratot rejtették – amiket talán majd csak a távoli utókor láthat újra.

Az avató ünnepségnek szerét a község búcsúmiséjének keretében tették a kápolna udvarán, szabad tere, a jókora udvar csaknem teljesen megtelt a hívekkel és a falu ügyei iránt érdeklődő polgárokkal, vendégekkel és ide látogatókkal – a szertartásra elfogadta a meghívást a község díszpolgárai mellett a jelenlegi és előző polgármester és a térség Fideszes országgyűlési képviselője is. A szertartás olvasmányai közvetlenül utaltak az emberi ésszel felfoghatatlannak, lehetetlennek tűnő, és leginkább csak a hitből megvalósuló vállalkozások sikerére: a rézkőgyő története a válsághelyzetből való menekülésre utalt. Az evangéliumi szakasz szintúgy a hitvalló életéről szólt, a püspök beszédében, a válság közben megkezdett templomépítést ugyanis ilyen tettnek

nevezte – ami az anyagiak szűkössége és a határidő rövidsége miatt valóban az emberi erővel lehetetlen határát súrolja.

Kiss-Rigó László ugyanis bejelentette: a jelenlegi tervek szerint jövő nyárra, de legkésőbb a falu „újdonsült” búcsújára készen kell állnia az épületnek. Beszédében a püspök utalt rá: templom épületének a közösség egészének céljait kell szolgálnia, így a tervek alapján tetszetős épület nem kizárólagosan a katolikus közösség kiszolgálására. Éppen ezért ajánlotta az új épületet minden jóakarátú, a falu közösségéért tenni kívánó szentivánnak – ahogy ő fogalmazott: függetlenül „vallástól és ízléstől”.

A misét megelőzően minden érdeklődő megcsodálhatta az új épület vízióit, a még nem végleges verziók látványtervek egyes elemeit a prédikáció keretében és az azt követő ünnepi avatásán mutatta be a főpásztor. Ennek kapcsán említette meg a tervező áldozatos munkáját: Germán Géza építésszámológus ugyanis társadalmi munkában, anyagi ellenszolgáltatás nélkül végezte a nívós munkát, aminek eredményeképp egy teljesen egyedülálló, a falu természetközelségét szimbolizáló, lamellás harangláb-toronnyal egy-

beépített, szakrális közösségi épületet álmodott meg.

Jelenleg két verzió is esélyes: amennyiben műszaki szakértők helyreállíthatatlannak, vagy csak gazdaságtalanul restaurálhatónak minősítik a jelenlegi kápolnaépületet, úgy a templom annak elbontását követően az utcafrontra épül. Esélyes azonban, hogy megmenthetőnek minősül a kápolna, így az új templom annak helyreállítása mellett, ám a telken attól beljebb épülhet meg.

Az alapkövavató-szertartáson a püspök fontos, „falutörténeti” jelentőségű bejelentést tett: amennyiben a kápolnától eltérően más eseménynek vagy személynek „dedikálják” az új templomot, változik a katolikus búcsú időpontja is. Kiss-Rigó László felvetette: döntés előtt áll, hogy a település nevéhez méltóan Szent Iván – azaz a nyugati kereszténységben ennek a névnek megfelelő Keresztelő Szent János legyen a címzett személy. Az ő ünnepe augusztus 25, ami így természetesen egybeesik a szerb búcsúval.

Az alapkövétel kapcsán beszédet mondott Putnik Lázár polgármester, aki elismerte a szervezéssel kapcsolatos folyamatokban nyújtott minden állam-

polgári segítséget, és megköszönte a tervező áldozatos munkáját. Úgy fogalmazott: a községre rámosolygott Isten, hiszen az itt élőknek régi álma teljesül a templom megépítésével.

A szertartást követően az ünnep résztvevői közösen vitatták meg az egyes tervek, koncepciókat és többen is megpróbálták előrevetíteni: miképpen válto-

zik meg a falu centrumának lát képe. Az új létesítménnyel ugyanis egyben esély van arra, hogy új, központi teret kapjon Újszentiván, aminek eddig nélkülöznie kellett az igazi centrumot. A templomkert az önkormányzat portájával egybenyitva azonban sajátos és otthonos környezetet képezhet.

Szociális ellátás

KÖZÖS VÉDŐHÁLÓ A RÁSZORULÓKNAK

HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT A KISTÉRSÉGBEN

A szegedi kistérséghez tartozó települések társulása több közös intézménnyel is büszkélkedhet. Szeptemberi lapszámunkban a kistérség közös oktatási intézményét mutattuk be, ezúttal pedig a Humán Szolgáltató Központ-ról következik néhány mondat.

Papp Istvánné

A központ szolgáltatásai két nagy csoportba oszthatók. A szociális alapszolgáltatások közé tartozik a házi és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi pszichiátriai ellátás, a szociális és népkonyhai étkeztetés, a tanyagondnoki szolgálat, a családsegítés, az utcai szociális munka, idősklubok, fogyatékosok számára nappali intézmény, nappali melegedő, hajléktalanoknak háziorvosi rendelő üzemeltetése. A másik nagy csoportot a szakosított ellátások jelentik, ezek a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szálláshelyei, idényszállások, külső férőhely. A központ évente mintegy 8 ezer embert lát el.

A központ jelenleg 5 településen, Szegeden, Dócon, Domaszéken, Szatymazon és Zsombón működött gondozó-, hajlék-

talán-, családsegítő és gyermekvédelmi hálózatot. Papp Istvánné igazgató különösen fontosnak tartja, hogy Szegedről rengeteg tapasztalatot tudtak vinni a kisebb településekre, hiszen a megyeszékhelyen már a 80-as évek második felében létrejöttek az első gondozási központok és idősklubok. Kellene természetesen a jól képzett szociális munkások is, akik más szakmákkal együttműködve, sokrétű ismereteiket kamatoztatva tudnak szakszerű támogatást nyújtani nem csak az egyéneknek, de a családoknak és a közösségnek is. Az intézményben csaknem 250-en dolgoznak. Az Út a munkához kormányzati program segítségével a központ 100 közhasznú munkást is foglalkoztat.

Az intézmény költségvetése közel-

Papp Istvánné

ti az 1 milliárd forintot. A működési feltételeken pályázatok segítségével is igyekeznek javítani, a központ állandó résztvevője a kiírásoknak. Az elmúlt években összesen több mint 400 millió forintnyi pályázati pénzt fordíthattak felújításokra, képzésekre, szakmai programokra.

Bár az intézmény hálózata több településre terjed ki, a célok, a minőség, a következetesség, a munkatársak szakmai fejlesztése mindenhol ugyanaz. A településeken a hatékony működés lehetetlen lenne az önkormányzatokkal kiépített jó kapcsolatok nélkül. A munkát további együttműködések is segítik, például a Szegedi Tudományegyetemmel és a Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvánnyal.

A kistérségi Humán Szolgáltató Központ számára mindennél fontosabb, hogy megfelelő választ adjon a mind több szegénységben élő, válságos élet helyzetű ember jelentette kihívásokra. Papp Istvánné ezért is hívja föl külön is a figyelmet a 2010-es esztendőre, mely az Európai Parlament döntése nyomán az unióban a szegénység és a kirekesztettség elleni harc éve lesz. Az intézmény konferenciával készíti föl szociális segítőit arra, hogy hatékonyan érvényesíthessék a rászorulóknál az EU célkitűzéseit. A tanácskozás első sorban a cigányságra összpontosít, nem először, hiszen a központ immár 11. alkalommal szervezi meg a cigányság életvitelével foglalkozó konferenciát a szociális segítőknél.

Pályázatok

TÖBB MILLIÓ FORINTOT NYERT RÖSZKE

Röszke község igen eredményesen pályázott az elmúlt időszakban, több mint 360 millió forint érkezett pl. az iskola, a közlekedés és a településkép felújítására.

Az Általános Iskola felújítására 198 millió forint támogatást nyertek pályázat útján. A főépület teljes átalakítására szerződés szerint 8 hónap áll a kivitelező rendelkezésére.

Az infrastrukturális beruházás mellett az iskola és az óvoda a 2009/2010-es nevelési-oktatási évben szintén pályázati forrásból valósítja meg szakmai fejlesztését. A Társadalom Megújulási Operatív Program biztosít 100 %-ban forrást a „Kompetencia alapú nevelés és oktatás bevezetésére” óvodánkban és iskolánkban. A program keretein belül pedagógus módszertani továbbképzésekre, mentor szaktanácsadók igénybevitelére, a kompetencia alapú oktatás gyakorlati alkalmazására, menedzsment és egyéb általános költségekre valamint a kompetencia alapú oktatáshoz szükséges eszközök és taneszközök beszerzésére nyertek támogatást 22 millió Ft értékben.

A településen hamarosan elindul közösségi közlekedés fejlesztése is. Röszke a támogatással együtt összesen 78 millió forintot fordíthat a buszmegállók

Röszkei iskola

felújítására, új buszvárók telepítésére, a tanyai buszforduló megépítésére, valamint a Szent Antal téri buszforduló át-helyezésére és közvetlen környezetének rendbetételére.

Sikeres volt a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács által a „Települési önkormányzati szilárd burkolatú bel-

területi közutak burkolat-felújításának, korszerűsítésének támogatására kiírt pályázatra beadott anyag. Ennek következtében Röszkén több mint 25 millió forint áll rendelkezésre a Vasút, Bercsényi, Szegedi és a Pacsirta utcák teljes körű felújítására.

A helyi önkormányzatok fejlesztési feladataihoz kapcsolódóan két pályázat kapott támogatást. 1,6 millió forint támogatás fordítható hulladékgyűjtő edények beszerzésére, míg a közcélú foglalkoztatáshoz kapcsolódó anyag- és eszközbeszerzésre vonatkozó pályázat 1,5 millió forint támogatást kapott. Az önkormányzat több mint 1 millió Ft saját forrással egészíti ki a két támogatást.

A röszkei Művelődési Ház valamint Deszk, Algyő és Zsombó település közösen nyújtott pályázatot, a „Művelődési házak a nem formális tanulás szolgáltatásában” című kiírásra. A röszkei projekt a teljes költségvetésből 8 millió forint támogatást kapott. Ebből az összegből különböző táborkok és képzések megrendezésére kerülhet sor a Művelődési Házban.

Közlekedés

BIZTONSÁGGAL EGYMÁS MELLETT GYALOG ÉS BICIKLIVEL

A közlekedés egyik örök konfliktusa a gyalogosok és a kerékpárosok viszonya. A kerékpárutak kiépülésével ez valamelyest oldódik, bár sok helyütt közös a gyalogosok és a biciklisek rendelkezésére álló út. A konfliktusok és a balesetek néhány egyszerű szabály betartásával elkerülhetőek lennének. Ezekből gyűjtöttünk össze néhányat Radics Róbert őrnagy, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság közlekedési osztályvezetője segítségével.

Papp Istvánné

Gyalogos a kerékpárúton csak abban az esetben közlekedhet, ha nincs kiépített gyalogjárda és a kerékpáros közlekedést nem zavarja. Kerékpáros a gyalogjárdaon fokozott körültekintéssel és óvatossággal közlekedhet. Ha van kiépített kerékpárút, természetesen azt kell használnia. A gyalogosok számára fenntartott, táblával jelzett sétáló utcákban a bicikliseknek le kell szállniuk a járművükről, és csak tolniuk azt.

Sok olyan hely van, ahol a gyalogjárda és a kerékpárút egymás mellett halad. Itt

sárga vonallal választják el egymástól a biciklisek és a gyalogosok sávját, ezen kívül szintén sárga ábrák jelzik, hogy a vonal melyik oldalán ki közlekedhet. Több helyütt nincs felfestés, itt közös a kerékpárút és a gyalogjárda, amit tábla is jelez. Ez fokozott odafigyelést igényel mind a gyalogosok, mind a kerékpárosok részéről.

Gyalogátkelőhelyhez érve a bicikliseknek meg kell győződniük arról, hogy a zebra mellett van-e kijelölt kerékpárút. Ha nincs, akkor le kell szállniuk a bicikliről, mert a zebra csak gyalogosként, a kerékpárt tolvá mehet át. Ha a gyalogos átkelőhely mellett van bicikliút is, akkor a kerékpáros a közlekedési jelzőtáblák utasításait figyelembe véve haladhat át az úttesten.

Röszkei közlekedés

Papp Istvánné

Fejlesztések

VÍZELVEZETÉS AZ ORSZÁG LEGMÉLYEBB PONTJÁN

Tiszasziget határában található az ország legmélyebb pontja és noha ez nem jelenti azt, hogy minden ide folyik, az esővíz elvezetése a községben is megoldandó probléma. Egy 4 évig tartó, várhatóan 3-400 millió forintba kerülő beruházás első szakasza zárul le ezekben a hetekben a településen.

- Már most is látszik, hogy a klímaváltozás miatt, egyszerre esik le sok csapadék, többek között ezért kellett meglépni ezt a beruházást - helyezi tágabb

összefüggésbe a vízvezető rendszer építését Bodó Imre, Tiszasziget polgármestere. - Az árokrendszert a saját háza előtt eddig is mindenki tisztította, de

volt néhány kritikus gócpont, ahol felhőszakadás után összegyűlt a víz. Ezekre az esetekre is felkészültünk: ilyenkor az önkormányzat dolgozói, általában 2 órás munkával átszivattyúzták a vizet a csatornába.

Most 4 évre elosztva megkezdődött az a munka, ami kiküszöböli ezeket az eseteket, már a nagy esők sem fogják veszélyeztetni a házakat. Idén elkészült a települést átszelő gerinc. A betoncsövek néhol 2-3 méter mélyen futnak a föld alatt. A főgyűjtő zárt szakaszai mellett, kisebb részben nyitott betontálcás elvezető rendszert építettek, így a növényzet nem okozhat gondot a víz áramlásában.

Ez az első ütem több mint 80 millió forintba került, a 10 százalékos önerőt hitelből fedezi az önkormányzat. - Európai Unió beruházásokhoz jár, kedvezményes kölcsönt vettünk fel a Magyar

Tiszaszigeti csatorna

Fejlesztési Banktól 2 %-os kamatra, 25 éves futamidővel, 5 év türelmi idő mellett - mondja a polgármester, hozzátéve, hogy a képviselő-testület azt az elvet követi, hogy hitelt csak kezelhető szintig

szabad felvenni, ők ennek maximumát költségvetésük 30-35 %-nál húzták meg.

Az 1. ütem kivitelezése az utolsó simításoknál tart, hamarosan a műszaki átadásra is sor kerül.

Tiszaszigeti csatorna

Zöld sarok

BARANGOLÁSOK A TISZA-MENTÉN

A térség egyik legszebb, legváltozatosabb, s egyben a legveszélyesebb természeti látványossága a Tisza. Több kistérségi települést (Dóc, Sándorfalva, Algyő, Újszentiván, Tiszasziget) is érintve jut el a szerb határig, s hagyja el az országot egyszer hömpölyögve, máskor pedig csendben kígyózva. A folyó és melléke sok természeti ritkaságot rejt a felszínesen szemlélődők előtt.

Fekete gólya

A vízparti galériaerdők faóriásain költ a fekete gólya. Rokonával, a fehér gólyával ellentétben kerül az ember közelségét. A nyugodt, zavarástól mentes területek madara. Zöldesen csillogó sötétbarna-feketés tollruhájában igazán elegáns megjelenésű madár. Gyakran láthatjuk

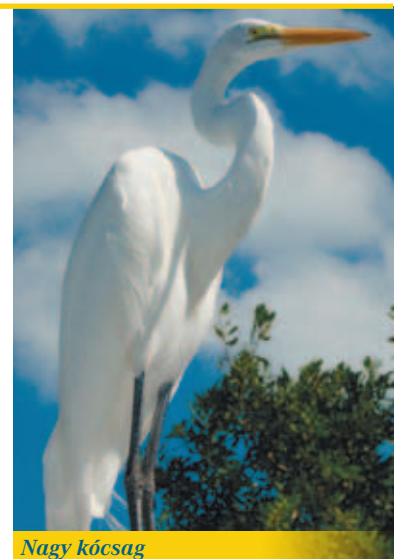
magányos példányait átrepülni a magas fák felett, de nyár végén a kirepülő fiatalok népesebb csapatait is megfigyelhetjük a kiszáradó kubikgödrökön táplálkozni szürke gémekek, nagy kócsagok társaságában (Utóbbi a természetvédelem címermadara). Aki részesült már ebben,

annak szívderítő látványban volt része! Fokozottan védett, eszmei értéke 500 000 Ft. Szerepel a magyar Vörös Könyvben is a közvetlenül veszélyeztetett fajok között. A folyamatos védelemnek köszönhetően állománya gyarapodóban van.

Akár a vízparton, vagy a védőtől, esetleg a vízen csónakból gyönyörködünk a tájban, éles, vijjogó hanggal jelzik a barna kányák jelenlétüket. Biztosan mindenki hallotta már: „A kánya csípje meg!”. Igen, ő lenne az. De a sok hasonló ragadozó madár közül nehéz megkülönböztetni, főként annak, aki nem gyakorlott. A legtöbb barnás színű, viszonylag nagyobb testű madarak. Viszont amikor a folyó menti fák felett könnyed szárcsapásokkal megszakítva köröz, felvillan, s jól látható a legbiztosabb névjegy: az enyhén villás farka. Eszmei értéke 250 000 Ft, fokozottan védett, sebezhető faj. Vigyázzunk rá!

Szürke gém

Nagy kócsag

Ezek után nézzük, mit rejtenek az fák gyökerei, a földbe vájt üregek? Fekete István regényében híressé vált vidra, azaz a Lutra is a vizek lakója. A menyétfélék családjának tagja, így rokonságban van a menyéttel, a görénnyel, nyesttel. Testalkata is rendkívül hasonlít rokonaiéhoz, azonban táplálékát nagyrészt a hal teszi ki. Nagymennyiségű halat képes elfogyasztani, így sem a halászok körében, sem a halgazdaságok tájékán nem népszerű állat. Az aranyos, játékos külső egy igen falánk ragadozót rejt. A kubikokban kint rekedt halak közül sokan a vidrák gyomrában végzik. A nyugodt partszakaszokon fellelhetjük lábnyomát is, valamint az állat által kijárt (kicsúsztott) ösvényt is megtalálhatjuk. Ebben az évben nyáron a Tisza szegedi szakaszán is találtak magára maradt vidrakölyköt, ami jelzi azt, hogy nemcsak az eldugott, embertől távoli területeken

fordulnak elő ritkaságok. Védett állat, ne bántssuk, jut hal neki is bőven!

Igazi folyóvízi hal a magyar bucó. Rejtett életet él, életmódjáról is keveset tudunk. Kedveli az erősebb sodrású mederrészeket. Erről erősen megnyúlt, áramvonalas teste is árulkodik. Fenéklakó hal. Nemcsak őshonos, hanem bennszülött halunk, amelynek kialakulása is itt ment végbe. Emellett veszélyeztetett fajnak is számít, mert a folyókon egyre kevesebb a megfelelő élőhely számára. Védettségét kiemelkedő természeti értéke indokolja: szűk elterjedésű és ritka bennszülött halunk. Horgászati tilalommal is segítik elszaporodását, azonban egyre gyakrabban horogra akad a Tiszán is. Ilyenkor megcsodálhatjuk erős, barnás márványos testét. Fokozottan védett, eszmei értéke 100 000 Ft.

Kosznai Norbert
Fotók: Kovács Péter

Tisza part

Vidra

Sport

BRONZÉREM VOLT EDDIGI A BORDÁNYI NŐI KÉZISEK LEGJOBB EREDMÉNYE

A településen 2001-ben alakult meg a női kézilabda csapat, amely a Bordányi Sportkörön belül működik önálló szakosztályként. Az indulás évében négy-öt lelkes sportolni vágyó helyi úgy gondolta, hogy jó lenne valami rendszerességet, valami versenyszerűséget bele vinni a kézilabdázásba.

Minden „alapító tag” hívott egy-két új embert az együttesbe, így kialakult egy nyolc-tíz fős állandó mag, akikkel már lehetett edzeni és játszani. Evés közben jön meg az étvágy, így lányok 2002-ben beneveztek a Szegedi Városi Bajnokságba.

Kezdetben elég nehezen vettük fel a ritmust ebben a ligában – mondja Nógrádiné Bálint Melinda, aki amellett, hogy játszik a csapatban, még a legfontosabb szervezési munkákat is ellátja. Sokszor szenvedtünk nagyarányú vereséget, de ez nem vette el a kedvünket a játéktól. A fejlődés évről-évre nyomon követhető volt, a 2007/2008-as szezonban már a harmadik helyen zártunk. Ez a bronzérem az eddigi legjobb eredményünk.

A Szegedi Városi Női Kézilabda Bajnokságban összesen nyolc csapat vesz részt, többek között Mindszent, Makó, Zsombó és Algyő is indít egy-egy együttest. A résztvevők ősszel és tavasszal is hét-hét mérkőzést játszanak. A csapatok előre megkapják a sorsolást, hogy melyik fordulóban ki lesz az ellenfelük, de az időpontban már közösen kell meg egyezniük.

Néha ez jelenti a legnagyobb problémát, hogy mikor legyenek a mérkőzések. Mivel mindenki tanul vagy dolgozik, így csak késő délután vagy este tudunk játszani, de elég gyakori, hogy hétvégén lépünk pályára – teszi hozzá Nógrádiné Bálint Melinda. Szerencsés helyzetben vagyunk azonban, hogy a település tornacsarnokában játszhatunk. Van olyan együttes a bajnokságban, amelynek nincs is ilyen lehetősége, ezért velük a

Bordányi női kézilabdacsapata

hazai és az „idegenbeli” meccseket is saját közönségünk előtt vívhatjuk meg. Ez sokszor nagy előnyt jelent.

A városi bajnokságba jelképes ezer forintért lehet nevezni. Mivel a csapat amatőr alapokon működik, így csak az utazásra és a játékvezetői díjakra kell áldozniuk. Az önkormányzattól kapott évi 100 ezer forintos támogatás azonban majdnem fedezi ezeket a költségeket.

Az együttesben csak bordányiak szerepelnek. Van köztük 15 éves középiskolás és 30 esztendőes családanyja is, a csapatszellem viszont a viszonylag nagyobb korkülönbségek ellenére is tökéletes. Profi múlttal rendelkező játékosok sincs a keretben, mindössze ketten játszottak korábban NB I B-ben (ífi

szinten), illetve az NB II-ben. A lányok heti egy-két edzésen vesznek részt. A bordányi klub a nyáron nehéz helyzetbe került, de végül minden megoldódott.

A tavalyi csapatból alig maradtunk néhányan, ezért sokat gondolkodtunk mi legyen az együttes sorsa. Végül azonban úgy határoztunk, hogy nem hagyjuk abba a kézilabdát, mert később sokkal nehezebb lenne az újrakezdés. Új edzőnk van Börcsök József személyében, vele kezdtük el a felkészülést az október végén kezdődő szezonra – mondja Nógrádiné Bálint Melinda. Türelmesnek kell lennünk, mert a keret jelentősen megváltozott, de a célunk most is a dobogó. Nem lesz könnyű, de mindent megteszünk, hogy elérjük.

Sport

FELJUTÁSRA IS ESÉLYES IDÉN A FOCICSAPAT

A kézilabda mellett természetesen fontos szerepet kap Bordányban a futball is. A korábban a megyei első osztályban szereplő csapat most a másodosztályban vitézkedik. A felnőtt együttes kispadján a nyáron változás történt, a korábbi tréner Daru Sándor helyett Szűcs Dénes vette át a szakmai munka irányítását, aki játékos-edzőként dolgozik a jövőben. A tavalyi idényben főleg fiatal bordányi játékosokra épült a csapat, a nyáron viszont néhány rutinos, idősebb futballista érkezett az együtteshez. Süli Péter és Szügyi Szilárd Üllésen játszott legutóbb,

míg Kurucsai Csaba, valamint Tóth Péter Forráskútról, Kiss János pedig Szőregről érkezett a klubhoz. A Bordány SK számára jól indult a szezon, hiszen az eddig lejátszott (október 12-ai adat) kilenc mérkőzésen nem talált legyőzőre.

A mérleg négy siker és öt döntetlen, amivel az együttes jelenleg a „megye kettő” Homokháti-csoportjában a 3. helyen áll 17 ponttal.

A Bordány SK büszke lehet eddig az ifjúsági csapatra is, hiszen a Polyák Tibor által irányított fiatalok kilenc forduló után veretlenül vezetik a bajnokságot.

A CSAPAT EDDIGI EREDMÉNYEI:

1. FK 1899 SZEVED - BORDÁNY SK	1 - 1
2. BORDÁNY SK - CSANYTELEK SC	3 - 1
3. ÜLLÉS LC - BORDÁNY SK	1 - 1
4. BORDÁNY SK - BAKS KSE	1 - 1
5. USC TANÁRKÉPZŐ SZEVED - BORDÁNY SK	1 - 2
6. BORDÁNY SK - FORRÁSKÚT SE	2 - 1
7. TÖMÖRKÉNY KSE - BORDÁNY SK	0 - 0
8. ZSOMBÓ SE - BORDÁNY SK	0 - 5
9. BORDÁNY SK - SZATYMAZ SE	1 - 1

Mások írták

PÁLYÁZATI HÍREK

Domaszék Község Önkormányzata az elmúlt id szakban is jelent s összeg pályázati támogatást nyert el.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó támogatásokra adtunk be támogatási kérelmeket. A „Falumegújításra és -fejlesztésre” igénybe vehet támogatások vonatkozásában a Köztársaság tér és a temet fejlesztésére pályáztunk. A projekt keretében megújul a Köztársaság tér környéke, valamint a temet ben kerítésbe épített urnafal kialakítására kerül sor. A projekt összköltsége 27.680.000 Ft, melyből az elnyert támogatás 22.144.000 Ft. A projekt megvalósításához szükséges építési engedélyezési és kivitelezési tervdokumentáció elkészítéséhez a Csongrád Megyei Közigazgatás Elnöke által meghirdetett Települési Pályázat Előzetes Alap (TPEA/2009) pályázati kiírás keretében nyertünk el 1.900.000 Ft támogatást.

A „Vidéki örökség meg rzésére” című kiírás nyertes pályázata segítségével a helyi védelem alatt álló Vasútmúzeum további három helyisége újul meg, és megvalósul az épület komplett nyílászáró cseréje. A projekt összköltsége

8.437.500 forint, amelyből az elnyert támogatás 6.750.000 forint.

Önkormányzatunk kezdeményezésére a jelenlegi fenntartó, a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása (SZKTT) a Dél-alföldi Operatív Program keretében „Bölcsdeb vítés a SZKTT Humán Szolgáltató Központ domaszéki telephelyén” címmel pályázatot nyújtott be annak érdekében, hogy a bölcsdei csoportszobák száma b vülhessen a településen. A támogatásra kerül pályázatok kétfordulós eljárás keretében kerülnek kiválasztásra. Pályázatunk továbbjutott a 2. fordulóra, ahol projektötletünk újra értékelésre kerül. Az igényelt támogatási összeg 115.236.855 forint.

Az Önkormányzati Minisztérium „Bölcsdeb és közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére” kiírt pályázatán 2.600.000 forint összegű támogatást nyertünk el. A projekt teljes költsége 3.200.000 forint, amelyből egy új óvodai csoportszobát alakítottunk ki.

Májusban pályázatot nyújtottunk be a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által meghirdetett, „Komplex gyermek- és ifjúságfejlesztési szakmai tevékenységek programok megvalósításának támogatása” című pályázati felhívásra. A „Domaszék - Egy fiatal település a fia-

talokért” című projekt 1.703.900 forint támogatásban részesült. A támogatási összeget a helyi ifjúsági munkát, az ifjúsági párbeszédrendszer hatékony működését el segít ifjúsági munkatárs, ifjúságsegítő személyi jellegű és járulékos kiadásainak finanszírozására fordítjuk.

A romániai Pécskával közösen pályázatot nyújtottunk be a Magyarország-Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében, amely a hagyományos települési rendezvények megvalósítását segíti. A projekt összköltsége: 100.325 euró, melyből az elnyert Európai Unió (ERFA) támogatás 85.276,25 euró.

A Homokháti Önkormányzatok Kistérségfejlesztési Társulása által a Dél-alföldi Operatív Program keretében beadott, „Homokháti Önkormányzatok közösségi közlekedéshez kapcsolódó összehangolt infrastruktúrafejlesztése” című pályázata 276.003.183 forint támogatásban részesült. A pályázat keretében buszvárók, hulladékgyűjtők és kerékpártárolók kerülnek beszerzésre hat környezeti településen és Domaszéken. Jelenleg folyik a közbeszerzési eljárás, a nyertes cég kiválasztását követően megkezdhető a beruházás.

Mórahalom Város Önkormányzata

- Domaszékkal és Ásotthalommal közösen - az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közlekedési Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott „Összefüggő hálózati elérést biztosító külterületi kerékpárút építése (Szeged-) Domaszék-Mórahalom-Ásotthalom között” című pályázata, 216.458.848 forint összegű támogatást nyert. A kerékpárút építésének domaszéki szakasza a Dózsa Gy. utca vonalától a Piros Rózsa Sörözőig húzódik. A megvalósítás elreláthatólag 2010. I. félévében kezdődik.

Összeállította:

Bába Karola pályázatiíró-menedzser
Tanács Anett pályázatiíró-menedzser

Megjelent a Domaszéki Hírmondó 2009. októberi számában

Fejlesztések

MIKROBUSZT NYERT KÜBEKHÁZA

Az Európai Unió a kistérségi közlekedési szolgáltatások fejlesztése céljából pályázatot írt ki, amelyen Kübekháza is részt vett. A sikeres pályázatnak köszönhetően, 6.211.100 Ft értékben egy Fiat Scudo típusú kilenc szemé-

lyes, extrákkal felszerelt gépjárművet nyert. Mindehhez az Önkormányzatnak 1.438.000 Ft önerőt kellett biztosítania. A gépjármű várhatóan decemberben érkezik Kübekházára és januártól azt a lakosság szolgálatába állítják majd.

Kübekházi mikrobusz

Értékeink

DOMASZÉKI KISVASÚTÁLLOMÁS

Az 1920-as évek vége felé megvalósult végre az a terv, amit már oly rég elhatározott a város: kisvasút szelte át a tanyavilágot. A vasút terveit 1912-ben Szesztay László m. egyetemi tanár készítette. Az építkezés 1926. március 22-én kezdődött el. Az első járat 1927. február 1-jén indult el. A szegedi végállomás az akkori Rudolf téren (mai Roosevelt tér) volt. 1975-ben a MÁV gazdaságtalannak minősítette, ezért megszüntette a kisvasutat.

Domaszék Község vezetése elhatároz-

ta, hogy felújítja a régi kisvasútállomás épületét, ezzel méltó emléket állítva a szétszórt tanyavilágot összekötő, a térség fejlődésében meghatározó jelentéssel bíró kisvasútnak. Az épület felújítási munkáit követően az ünnepélyes átadásra a 2008. évi falunap keretében került sor. Jelenleg három kiállítóhelyiség várja a látogatókat, amelyekben vasúttörténeti gyűjtemények, dokumentumok és fotók segítségével mutatjuk be a kisvasút történetét, működésének mindennapjait.

Domaszéki kisvasútállomás

Domaszéki kisvasútállomás

Domaszéki kisvasútállomás

Recept

RÖSZKEI BATYUS LEVES

FINOMSÁGOK A KISTÉRSÉGBEN

Végy egy mangalicadiszónó szalonnáját, mely Röszkén nevelkedett. Gondosan vágjad vékony metéltre egy felhevített, röszei edényben süsd zsírrját.

Ezután a röszei földben nevelkedett vörshagymást vágjad gondosan karikára, pirítsd le szalonna zsírrjába. Majd keress Röszei Községben olyan répát és zöldségnek gyökerét, melyet úri aszsony arcpír nélkül kezébe nem venne.

Megtisztítottan vágjad metéltekre és összepirítsd az harmatos párolt hagymában. Ezt követve keress egy Röszkén nevelkedett rossz kedvében megsavanyodott káposztát, melyet szorgos gazdák fáradságos munkában megbüzdösödött lábukkal taposták.

Pároljuk együtt az gyönyörűségünkkel, mely edényünkben levedzik. Ha úgy érezzük, hogy itt az ideje, engedjük fel azzal a kitűnő vízzel, melyet a Röszei Vízmű jelképes összegért biztosít számunkra. Fűszerezzük a napfényt rabul ejtő röszei paprikával, a messzi Indiából származó, de a röszei boltból

vásárolt örölt borssal, s a röszei üzemen gyártott delikáttal. Ezt követően nagy Gondossággal készre főzzük.

Batyuk készítése: attól függően, hogy kinek mivel van tele a... padlása, aszerint készíjtjük töltelékünket.

Kukoricadara, rizskása, mosolygós mangalica vagdalt húsa vagy mindezek együttesen. Batyuinkat a Röszei edénykébe tesszük és készre főzzük. Tálaláskor gondosan ügyeljünk arra, hogy a családfő kapja a legnagyobb és legszebb porciót. A főzőskor fokozottan figyeljünk arra, hogy mindig elég hideg legyen sörünk.

Ha minden rendelkezést betartottunk hiba NEM LEHET.

Ez a receptúra az „Ízek Bajnokainak” saját szellemi terméke, amelyet ezen nyilatkozattal a szorgalmas, jó Röszei Polgárokra hagyományoz s javatokra lemond minden szerzői jogdíjról.

„Ízek bajnokai” csapat
Szemmári László és Teslér Zoltán

Röszei batyus leves

Oktatás

JÓL SZEREPELT AZ EÖTVÖS GIMNÁZIUM CSAPATA

Három helyszínen, Gyulán, Szeged és Baján szervezett vetélkedőt középiskolások számára a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács az Európai Unió, illetve a régióban zajló fejlesztések jobb megismertetése érdekében. A három helyszínen zajló elődöntőből összesen 5 csapat juthat az október 31-i, Szegeden megrendezésre kerülő döntőbe, ahol a győztes csapatok értékes díjakban részesülnek majd. A szegedi megmérettetésen jól szerepelt az Eötvös József Egységes Gimnázium csapata, a második helyet szerezték meg, és így esélyük van a döntőbe kerülésre. A csapat tagjai: Albert Barbara, Bacsa Dávid, Dudás Róbert, Krizsán Gábor, Rakonczai Richárd.

A csapat...